

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 2. Den 12te Januar 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Under 18de December f. A. ere samtlige Stiftamt-
mænd og Amtmænd i Norge fra det danske Cancellie
blevne tilfrevne saaledes.

P. M.

Det kongelige General-Postamt har i Skrivelse til
dette Collegium andraget, at det af flere til bemældte
Postamt indkomne Forhører (som, i Overeensstemmelse
med Placaten af 12 Juli 1798, skulle optages) angaaende
Forsamlinger med Posternes Besordring i Norge,
erfares, at disse Forhører ei altid afholdes med den
Strengthed og Negagtighed, som ansees at være fornø-

den

den til at opdage de Skyldige, og at de vigtigste Mangler ved bemældte Forhører ere, deels at næsten aldrig andre Personer blive indkaldte til Forhør, end Postbønderne og Postkarlene, Skøndt det maa formodes, at der de fleste Gange gives paa enhver Postgaard flere Personer, som have Kundskab om, naar Posten ankom og afgik, af hvilke Sidste rigtigere Forklaringer til Oplysning desangaaende kunde ventes, end af hine, som ere paa-
gjældende i Sagen, og derfor søge ved allehaande Udslugter at skjule Sandheden, deels at Forhørerne afhol-
des i Overværelse af alle de Indkaldte, hvorved disse
faae Leilighed til at erfare hinandens gjensidige Forkla-
ring, og derefter at indrette deres Svar, hvilket har
til Følge, at Forklaringerne blive ganske overensstem-
mende, istedet for at Examinator burde søge at udfinde
den Skyldige, ved hinanden modsigende Forklaringer,
ligesom og at der, uagtet de Indkaldte modsig hinan-
den, kun sjelden seer Confrontation, hvilket dog er nød-
vendigt til det tilsigtede Niemeeds Opnaaelse, samt en-
deligt at hensigtsmæssige Qvæstioner ei altid fremsættes
til de Indkaldte, men dissers Forklaringer modtages ik-
ken summarisk, hvorved Deponenterne søge Leilighed til
at anføre eller fortie eet og andet, hvorved Sagen
kan erholde en for dem fordeelagtig Vending, hvortil
endnu kommer, at der ofte mangler Oplysning om,
hvorvidt Hest og Karl til Lands, Vaad og Folk til
 Sees,

Sæes, m. m., til Befordringen henhørende, være parate ved Postens Ankomst til Postens videre uopholdelige Befordring, hvilket er en væsentlig Omstændighed, da den vigtigste Årsag til Forsinkelserne er den, at Posten opholdes paa Stationerne.

Foranlediget heraf skulde man, efter herom at have indhentet de fornødne Oplysninger, tjenstligen anmode Dem, behageligen at ville paalægge samtlige Sørenskrivere i det Dem anbetroede District:

a. at indkalde til de omhandlede Forhører alle de Personer, som maatte formodes at have Kundskab om Postens Ankomst og Afgang, m. v., saasom Postbondens Huusfolk og Naboer;

b. at gaae frem ved disse Forhørers Optagelse paa samme Maade, som ved andre inquisitoriske Undersøgelser, nemlig, at hver Person afhøres for sig selv, uden at de andre imidlertid ere tilstede;

c. at iagttage, at følgende Qvæstioner, foruden hvad Examinator efter Omstændighederne ellers maatte finde passende til Sagens Oplysning, ved ethvert Forhør vorde fremsatte til enhver af de Indkaldte:

1) hvad Dag og Klokketiet Posten ankom, og af hvem den blev ført?

2) hvorledes Veiret og Føret vare beskafne paa den Tid?

3) hvorvidt det kunde skjønnes, at den Postillion, som

som havde ført Posten, havde reist efter Pligt med tilbørlig Hurtighed?

4) hvor Postbonden og Postkarlen, som skulde besørge Posten videre befordret, vare eller opholdte sig ved Postens Ankomst?

5) om den af dem, som skulde afgaae med Posten, var paaklædt og færdig til at afgaae med samme?

6) om Hesten, til Lands, Baaden, til Søes, hvormed Posten skulde skydes, var tilstede ved Postens Ankomst, og i fornøden Stand til prompte Befordring?

7) hvor lang Tid der medgik efter Postens Ankomst, indtil den igjen afgik videre? Hvad Klokkeslet dette skede, og hvo der afreiste med Posten?

8) om Deponenten vidste, at Posten havde lidt Ophold ved nogen af Stationerne, eller undervejs, og hvad Årsagen dertil har været?

d. stedse at anstille Confrontation, hvor Uoverensstemmelse imellem Deponenternes Udsigende findes;

e. at optage foranførte Forhører i det seneste en Dag efter at Anmeldelse om Forsinkelse med Postens Gang til Sørenssriveren er skeet, under en Mulkt af 5 Rd., eller, om dette var umueligt, da at anføre i Forhøret de Grunde, som have været hinderlige i, at det ikke kunde skee saa hastigt.

Om de anførende Grunde kunne ansees gjældende
til

til Fritagelse for den ovenfor bestemte Mulkt eller ikke, overlades til Deres Afgjørelse.

For oftbemældte Forhørsers Optagelse tillades det Sørenskriverne at beregne sig Skyds og Djæt, i Lighed med det, som er tilstaaet dem for Justitsfagers Behandling, men intet videre; hvilke Omkostninger den i Skydsforsømmelse befundne Skyldige, foruden Bøderne efter Forord. af 4 August 1758, og paa samme Maade, bør udrede.

Da det kongelige General-Postamt end videre har begjært, at de i den omhandlende Henseende optagne Forhører, der til Paakjendelse bør tilsendes Dem, maatte, hvilket hidindtil kun i enkelt Tilfælde skal være skeet, tilligemed Kjendelserne meddeles bemældte Postamt, for derefter at kunne af den i Forsømmelse Skyldige Postbonds Skydsløn indeholde den for Forsømmelsen dicterede Mulkt; saa skulde Man hermed tjenstligt anmode Dem behageligen at ville paasee, at denne General-Postamts Begjæring for Eftertiden bliver opfyldt.

Forgivninger.

Under 9de Novbr. s. A. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget et Reskript til Rector og Professorer ved Kjøbenhavns Universitet af følgende Indhold. Da Rector og Professorer i en til Cancelliet indgivet Forestilling, som er bleven Hs. Majestæt foredragen, have

have yttret, at den 15 § i den under 20 Mai 1767 af da værende Professores consistoriales oprettede og under 5te Juni samme Aar confirmerede Fundats for en Enkekassee, indeholder den Bestemmelse, at Enkernes Pension, der udbetales i 2de Terminer, nemlig Halvdelen til 11 Juni og Halvdelen til 11 Decbr., først skulde tage sin Begyndelse fra Aarsdagen efter Mandens Død, saa meget, som det da i første Termin efter Proportion kan blive, og at Grunden til denne Bestemmelse maa søges deri, at de, paa den Tid, da Foundationen blev oprettet, nød Naadsens-Aar, men at denne Grund nu ikke passer sig mere for de senere ansatte Professorer, der efter den nye Indretning ved Universitetet intet Naadsens-Aar nyde, af hvilken Aarsag Rektor og Professorer have fundet det billigt at vedtage, at Enke-Pensionen for Enker efter Professores consistoriales, som ikke have Naadsens-Aar, skal tage sin Begyndelse fra deres Mandes Dødsdag; saa vil Hs. Majestæt, i Betragtning heraf, samt efter de i øvrigt foredragne Omstændigheder, have bevilget og fastsat, at den nævnte 15de §. i bemældte allernaadigst confirmerede Fundats maa forandres derhen, at Enke-Pensionen for Enker efter Professores consistoriales, som intet Naadsens-Aar have, skal tage sin Begyndelse fra Mandens Dødsdag.

Under 11te d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget et Rescript til Kjøbenhavns Magistrat, af følgende Indhold. Hs. Majestæt er bleven foredraget en til Cancelliet indgiven Forestilling fra den under 11 Decbr. 1801 anordnede Commission til at undersøge det kjøbenhavnske Bryggerlaugs nuværende Indretning, og ligeledes en Tilstaaelse fra Bryggerlaugets Interessenter, om at ville modtage det dem efter Hs. Majestæts Befaling gjorte Tilbud af 400,000 Rdlr. for Ophævelsen saavel af Lauget som af den med Admiraltets- og Commissariats-Collegiet i Aaret 1768 indgaaede Contract, angaaende Kongekornets Modtagelse for en vis i Contracten bestemt Priis, imod at levere Øl til den kongelige Flode. Efterat have taget denne Sag tilligemed de i den Anledning foredragne Omstændigheder i nøieste Overveielse, tilkjendegives:

- 1) at Hs. Majestæt allernaadigst bifalder, at saavel Lauget i Almindelighed som Contracten med Admiraltets- og Commissariats-Collegiet af 1768 i Særdeleshed, efter den med Lauget derom trufne Forestilling, vorder ophævet ved dette Aars Udgang, imod at enhver af Bryggerlaugets Interessenter til den Tid for sit Privilegium tillægges en Godtgjørelse af 4.000 Rdlr., og at Lauget desforuden beholder dets private, in Communione havende, Eiendomme, saasom det saa kaldte Kongens Bryghuus med Fædeværk, Lauge-

Laugshuset og de Lauget i Arvesæfte af Staden overladte Jorder;

- 2) at Hs. Majestæt vil, at Bryggerlaugets Betjenter og Pensionister af den kongelige Kasse maae blive tillagte, hvad de af Lauget have været tilstaaede, nemlig:

Bogholderen ved Bryg- og Laugshuset, Johannes Perschule 200 Rd.

Controlleuren ved Assignations, Sedlerne,

Carl Wendel 250 Rd.

Assignationsfriver Ludvig Chr. Paus . . . 200 Rd.

Første Laugsbud Jens Lund 400 Rd.

Andet Laugsbud Jesper Jorðhøi 300 Rd.

Pensionister.

Forrige Interessent, Søren Lange . . . 200 Rd.

Brygger-Enke, Madame Treeld 50 Rd.

Controlleur-Enke, Mad. Hegelund 30 Rd.

Assignationsfriver, Enke, Mad. Horup . . . 40 Rd.

Brygger-Enkerne.

Frue Mahler 20 Rd.

Madame Valentin 20 Rd.

Mad. Lund 20 Rd.

Mad. Lind 20 Rd.

tilsammen 1750 Rd.

Under 14 Decbr. f. A. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Reskript til Stiftamtmanden

og Biskoppen over Ribe Stift, af følgende Indhold. Ved Reskript af 21 Januar 1778 til da værende Stiftsamtmand og Biskop over Ribe Stift er det allernaadigst fastsat, at ingen Bryllupper paa Landet i bemældte Stift maae holdes om Løverdagen, da Bryllupper paa denne Dag i Ugen havde til Følge, deels at de fleste Bryllups Gjæster bortsov Søndags Formiddagen, og deels at de saa, der fulgte Brudfolkene til Kirken, tilbragte Gudstjenesten sovende. Men, da Biskop Middelboe i en til Cancelliet indkommen og Hs. Majestæt foredragen Skrivelse har forestillet, at dette Reskript foranlediger Tvistigheder imellem Præsteskabet om Brudevielser, og opvækker Misfornoielse hos Stiftets Menighed med deres egne Sognepræster, efterdi det ofte hender sig, at Sognesfolk paa Grændserne af Stiftet, efter at have mældt sig hos deres Sognepræst om Løverdags Bryllup, men, i Medhold af berørte Reskript, faaet Afslag, henvende sig til Naboe-Præsten udenfor Stiftet, hvor intet saadant Forbud gjaelder, og der blive viede; at mange Almuesfolk af oeconomiske Aarsager ønske Løverdags Bryllupper, nemlig for derved at slippe Bryllups Gjæsterne med 2 Dages Beværtning; at Sviir og Mattesværm utviveligen har aflaget iblandt den almindelige Mand, og endeligt at det med samme Grund synes at kunne tilstaaes den stræbsomme Bonde der i Stiftet at holde Bryllup om Løverdagen, som det paa

man.

mange andre Steder er tilladt Kjøbstedmanden paa samme Dag at anrette Gæstebuder og andre Forlystelser; saa vil H. Majestæt, med Hensyn til ovenanførte Omstændigheder, og da Forordningen af 12te Marts 1735 og 14de Decbr. 1736, der tale om Sabbathens Helligholdelse og Bønder-Bryllupper, ikke forbyde Bønderne paa andre Steder i Riget at holde Bryllup paa denne Dag, have befalet, at Reskriptet, dateret 21 Januar 1778, der forbyder Bryllupper paa Landet i Ribe Stift om Løverdagen, herefter aldeles skal være ophævet.

Blandede Efterretninger.

Under 22de Decbr. s. A. ere samtlige Stifts- og Amts-Fattigvæsens Directioner i Danmark fra det danske Cancellie blevene tilskrevne saaledes.

P. M.

I Anledning af en til Cancelliet indkommen Forspørgsel, om ikke Kjøbstædernes Fattigkasse kunde i de Tilfælde, som Reglementet af 5 Juli 1803, §. 5 og 6, omtaler, have Udgang til at nyde Tilskud af Amtets Fattigkasse, har man tilskrevet de Bedkommende, at, da Kjøbstædernes og Landets Fattigvæsen i alle Henseender ere adskilte fra hinanden, og da Kjøbstæderne intet bidrage til Amtskassen, saa kunne Kjøbstæderne i disse Tilfælde heller ingen Hjælp tillægges af samtes Kasse. Derimod findes det billigt, at de Landboere, der maatte

være

være henlagte under Kjøbstædernes Kirker, herefter fristages for at bidrage til Amts-Fattigkassen, og at det, som de hidtil have erlagt til Samme, i Fremtiden tilflyder Fattigkassen i den Kjøbstad, hvortil de, som Sogne-folk, henhøre.

Hvilket man ikke har villet forbigaae, herved tjenstligst at tilmaalde Dem til behagelig Esterretning og Beskjendtgjørelse for vedkommende Fattig-Commissioner.

I Anledning af en indkommen Ansøgning fra Secretairerne ved Høiesterets-Protocoller, hvori de anholdte om, at, endskjøndt det i den Høiesteret, i Aaret 1771, meddeelte Instruction er fastsat, at ingen maa gjøre Ansøgning om at blive Tilforordnet i Høiesteret, med mindre han i nogle Aar har været Assessor i Hof- og Stads-Retten, eller beklædt et andet Dommer-Embed, derudi dog maatte skee en Undtagelse i Heenseende til Secretairerne, som dagligen have Leilighed til, i Retten at erhverve sig practisk Kundskab i alle Lovkyndighedens Dele; behagede det Hs. Majestæt, under 25 Octbr. 1777, allernaadigst at resolve, "at Secretairerne ved Høiesterets-Protocoller, naar de i nogle Aar have vilst Prøve paa deres Duelighed, maae have nærmest Udgang til, at indtræde i Hof- og Stads-Retten, men at det i øvrigt skal have sit Forblivende ved Høiesterets-Instrux."

Paa

Paa Cancelliets Forestilling har det end videre behaget Hs. Majestæt, under 26 Octbr. f. A., allernaadigst at resolve.

"Til de Bestemmelser, som Vor Resolution af 25 October 1777 indeholder, ville Vi end videre tilføie følgende: at nemlig Cancellisterne og Undercancellisterne i det danske Cancellie, Cancellisterne og Undercancellisterne i Høiesterets Justits Contoir, og Fuldmægtigerne i Hof- og Stadsretten skulle, naar de i øvrigt ere dertil kvalificerede, gives lige Afgang med Protocol- Secretairerne i Høiesteret til de ledige Assessor-Embeder i Hof- og Stadsretten."

Justitiarius i Høiesteret har til det danske Cancellie indsendt en tabellarisk Forklaring, som oplyser, at i de to overordentlige Sommer-Sessioner, som bleve holdte i Juli og August Maaneder, ere paadømte 36 Sager, samt at i October Session ere afgjorte ved Forlig 9 Sager og ved Domme 112 —
 naar disse 157 Sager
 lægges til de i Marts Session afgjorte . 183 —
 er der, fra den 1 Marts til 24 Decbr.,

tilsendebragt 340 Sager
 Af Ordenens Sager ere ifkun 41 tilbage, og deraf behandles 18 skriftligt, saa at der ikke kan være mindste

Tvivel

Tvivl om, at jo baade alle de, som have været indstævnedes til dette Aars Høiesteret, og de fleste af de Anticiperede, der dog ere indstævnte til næste Aar, skulle vorde afgjorte i Høiesterets 3die Session, som begyndte den 2den d. M., og vedvarer til den 21 Febr. næstkommende.

Efterat denne Sag har været Hs. Majestæt forelagt, har det behaget Allerhøiøstamme, under 28 Decbr. f. A., at resolve saaledes.

”Vi ville, at Justitiarius med Rettens Tilforordnede og Advocaterne tilkjendegives Bort allerhøieste Bisald med den særdeles udmærkede Nidkjærhed, hvormed Sagerne for Høiesteret ere fremmede i de tvende første Sessioner af indværende Aar.”

I det kongelige Videnskabernes Selskabs Forsamling den 5 Januar bleve valgte til Selskabets udenlandske Medlemmer: Hr. Portal, Medlem af Nationalinstituttet i Paris og Professor ved Ecole des plantes, samt Hr. Reil, Professor i Medicinen i Halle.

Commissionen for de danske Skolers bedre Indretning, som er befalet at have Directionen over det i Brøndbyesøster i Sjælland oprettede Skolelærer-Seminarium, har til Cancelliet indberettet, at der i afvigte August Maaned er afholdt Examen i bemældte Semi-

narium, ubi Commissionens, Stiftsprovst Plums og flere Præsters saavel som andre kyndige og erfarne Mands Nærværelse, hvorved Seminaristernes og især den øverste Klasses Fremgang i Kundskaber er befunden ønskelig og roesværdig; de svarede paa de dem forelagte Spørgsmaal med Færdighed, Bestemthed og Indsigt, og alle havde lært at synge og at spille noget paa Violin, ligesom de og, ved i deres Fritimer at anlægge Hauger for Bønderne med Hæld og Orden, lagde øiensynligt Beviis for Dagen paa deres nyttige Virksomhed og utrættelige Flid; Commissionen yttreder derhos, at den altsaa ikke kan andet end være særdeles vel fornøiet med disse Seminaristers Fremgang og den derved opvakte Forhaabning om, at de alle ville blive duedige Lærere, bemærkende, at de 3 ældste skulle dimitteres til Mikkelstdag 1805. Efterat denne Sag har været Hs. Majestæt forelagt, har det behaget Allers høisammes, under 12te Octbr. f. A., at resolve, at Lærerne ved bemældte Seminarium, Sognepræsten Hr. Hammond og Candidat Roskilde, skulle tilkjendegives Hs. Majestæts allerhøieste Befald med deres udviste Flid.

Under 12te d. Nr. ere samtlige Stiftamtmand og Amtmand, samt vedkommende Quarentaine-Commissioner i begge Riger, fra Quarentaine-Directionen blevne tilskrevne saaledes.

P. M.

Saa vel af de offentlige Tidender, som af adskillige hertil indløbne Esterretninger, har Directionen erfaret, at den gule Feber paa adskillige Steder i Spanien er aftaget, og at den Tid snart kan ventes, da man erklærer disse Steder for aldeles usmittede, og følgelig meddeler de derfra afgaaende Skippere formelige Sundhedspasser.

Directionen kan imidlertid ikke andet end ansee de Varer, som udføres fra Steder, hvor Smitten nyligen er ophørt, ligesaa farlige, som de, der bringes derfra, medens Epidemien sammesteds hersker.

Den skulde derfor anmode Dem om at tilkjenbegive Bedkommende, at de hidindtil foreskrevne Forsigtighedsregler imod de fra smittede Steder ankommende Skibe fremdeles blive at iagttage, indtil det herfra offentligen bekjendtgjøres, at Samme kunne ophøre.

Ved denne Leilighed kan man ikke undlade tillige at gjøre Dem opmærksom paa, at der, ifølge de hertil indkomne officielle Beretninger, ikke er nogen ordnet Quarantaine-Anstalt i Holland, men at man der enten aldeles afviser de fra mistænkelige Steder ankommende Skibe, eller og tillader dem, paa visse dertil anviste Steder, at henligge i Quarantaine. Da der imidlertid ikke kan have den tilbørlige Sikkerhed ved saadan Behandling, saa ville De tillige behage at underrette

Bed.

Bedkommende om, at de fra smittede Lande eller Steder ankommende Skibe, som enten ere afviste fra Hol- land eller og der have ligget i Quarantaine, blive at be- handle, som om de vare komne hertil directe fra saadanne Lande eller Steder.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 11 Januar er Cand. Theol. A. F. Skov confirmeret til Sognepræst for Hjerm og Gimsing Menigheder i Ribe Stift.

Under Generalitetet: Den 4 Januar er Ar- tillerie-Kadet E. G. v. Neckelmann afskediget. I det kongelige Artillerie-Corps ere: Capitain F. J. E. v. Saintaubain udnævnt til tjenstgjørende Major ved den norske Artillerie-Brigade; Stabscapitain J. F. E. v. Friboe til Compagniechef ved den danske Artillerie-Bri- gade; charact. Capitain F. J. v. Harthausen til virke- lig Stabscapitain, og charact. Prem. Lieut. N. E. v. Dahm til virkelig Premier-Lieutenant; Underchirurgen ved Haandværksskollen, S. B. Svendsen, forsat i lige Qualitet til det danske Livregiment; Tøihuusforvalter i Rensborg, E. E. Lundt, forundt Krigsraads Character.

Under General-Postamtet: Den 4 Jan. er J. P. Amlund udnævnt til første, og Copiist J. Cort- num til anden Fuldmægtig, samt Exam. Juris E. P. Andersen til Copiist i General-Postamtets Bogholder- Contoir.